

Hanna Perechoda

Om det globala uppsvinget för högerextremism och fascism

I de två här återgivna artiklarna (den första en intervju) diskuterar Hanna Perechoda¹ den oroande framväxten av auktoritära högerextremistiska partier och organisationer i global skala. Dessa strömningar leds för det mesta av personer som inte har mycket till övers för demokrati och strävar efter att tillskansa sig diktatorisk makt. Till dessa hör Putin, Trump, Lukasjenko i Belarus, Viktor Orbán i Ungern, presidenten Javier Milei i Argentina m fl.

I Europa finns flera stora partier av det slaget, som AfD i Tyskland och Nationell samling i Frankrike – båda dessa partier är störst i resp. länder. Dit hör även ”Italiens bröder”, vars partiledare Giorgia Meloni är premiärminister.

I själva verket så har det aldrig, åtminstone sedan 2:a världskriget, sett så illa ut som nu. Och till skillnad från då så är socialistiska krafterna utomordentligt svaga och många av dem också politiska och ideologiskt bankrutta. Det krävs ett politiskt och ideologiskt uppvakande från allra progressiva för kunna få stopp på och vända på denna utveckling.

MF

Kampen för frihet i Ukraina är nära sammanlänkad med den globala kampen mot fascistiska krafter

[Artikel publicerad i *Voxeurop* 11/2 och *Links International Journal of Socialist Renewal* 13/2]

Hanna Perechoda är historiker och forskare vid Lausannes universitet – Institutet för politiska studier och Centrum för internationell historia och politiska studier av globalisering, specialist på nationalism under det ryska imperiet och Sovjetunionen. I sin doktorsavhandling undersöker hon bolsjevikernas politiska strategier i Ukraina från 1917 fram till 1920-talet. Perechoda studerar också den historiska utvecklingen av den ryska politiska föreställningsvärlden, med särskilt fokus på Ukrainas roll i den ryska statsideologin. Perechoda är även aktivist i Sotsialnyi Rukh (”Sociala rörelsen”), en ukrainsk vänsterorganisation som grundades av aktivister och fackföreningsmedlemmar i kölvattnet av Euromajdan.

Voxeurop: Det har nu gått tre år sedan Ryssland inledde sin fullskaliga invasion av Ukraina. Hur ser du på situationen idag?

Hanna Perechoda: Med Donald Trumps återkomst borde det vid det här laget stå klart att Rysslands straffrihet direkt underblåser framväxten av fascistiska krafter i våra egna länder – och vice versa. Dessa krafter verkar aktivt för att avveckla alla internationella strukturer som kan begränsa deras ambitioner. Kampen för frihet i Ukraina är därför intimt förknippad med den globala kampen mot dessa destruktiva strömningar. Men det måste sägas klart och tydligt: utsikterna till befrielse krymper för varje minut som går.

Framväxten av de krafter som kombinerar despotism och libertarianism i USA och Europa måste tas på största allvar. Den kapitalistiska logiken, med sin kult av obegränsad tillväxt och vinst, sätter vinsten framför allt annat: från det individuella livet till vår kollektiva säkerhet. I

¹ Hanna Perechoda är en av ledarna för den ukrainska vänsterorganisationen *Sotsialnyi Rukh* (Sociala rörelsen).

en sådan värld kommer Ukraina inte att ha någon framtid om denna dynamik inte bryts. Men för att vara tydlig: i en sådan värld kommer ingen att ha någon framtid.

En del av debatten i väst, särskilt men inte uteslutande på vänsterkanten, har handlat om pacifism å ena sidan och den fara som högerextrema – eller till och med nynazistiska – krafter i Ukraina utgör å den andra. Vad är din syn på detta?

Föreställ dig att du tittar ut genom fönstret och ser någon bli attackerad, slagen och våldtagen av en angripare. Denna person ser dig och ropar på din hjälp. Du har de verktyg som behövs för självförsvar, men du väljer att inte göra någonting och lämnar personen att dö. När det gäller en enskild person är det uppenbart att underlåtenhet att ingripa är liktydigt med att uppmuntra brottet och förvärta dess konsekvenser. Om vittnet försöker rättfärdiga sin passivitet genom att hänvisa till sin pacifism och motstånd mot alla former av våld, skulle argumentet uppfattas som otillbörligt eller till och med absurt.

Även om de undgår straffrättsligt ansvar anses en sådan attityd i allmänhet vara djupt omoralisk. Därför frågar jag mig: varför blir samma attityd plötsligt acceptabel när situationen övergår från att handla om ett angrepp på en individ till att handla om ett angrepp på ett samhälle? Som genom ett mirakel omvandlas vägran att ingripa till pacifism och framstår som en legitim moralisk ståndpunkt.

Verkligheten är att brist på stöd till offren uppmuntrar angriparna. Detta är uppenbart när det gäller personliga relationer, inom familjer, på arbetsplatsen eller i något annat socialt sammanhang. Men det är också sant inom internationell politik. Om man överger offren för militär aggression signalerar man till alla psykopater i maktposition att det nu står dem fritt att lösa sina legitimitetsproblem med krig.

Den straffrihet som medges dem som förespråkar den starkes rätt på den internationella arenan ger oundvikligen näring åt krafter som försvarar samma principer på hemmaplan. Krafter som Alternative für Deutschland (AfD) i Tyskland, Rassemblement National i Frankrike, Donald Trump i USA och Vladimir Putin i Ryssland delar alla samma kult av rå styrka – med andra ord fascism. I slutändan kommer varje aggression om den normaliseras, även om den äger rum på avstånd, att få konsekvenser som förr eller senare kommer att påverka oss alla.

Argumentet att förekomsten av en extremhöger i Ukraina rättfärdigar en vägran att sända vapen bygger på ett ganska uppenbart logiskt fel. Att vägra att hjälpa ett folk under denna förevändning är detsamma som att straffa ett helt samhälle för en verklighet som finns överallt. Ja, det finns högerextrema grupper i Ukraina, precis som i många andra länder. I valen som föregick 2022 fick dessa grupper endast minimalt med röster och lyckades inte vinna några platser. Det finns högerextrema rörelser i Frankrike och Tyskland som är oändligt mycket mer inflytelserika än i Ukraina, men ändå skulle ingen ifrågasätta deras rätt till självförsvar i händelse av ett angrepp. Är inte denna inställning snarare ett uttryck för den västerländska fantasin om ett reaktionärt och efterblivet ”Öst”, som lever kvar även när samhällena i Väst själva leder utvecklingen mot en fascism som vänstern i dessa länder framstår som helt maktlös inför?

Detta argument är desto mer hycklande med tanke på att många av dessa vänsterröster inte tvekar att stödja motståndsrörelser som inkluderar aktörer som är än mer problematiska. Varför kräva en renhet av Ukraina som inget annat samhälle behöver visa upp när det tvingas att försvara sig?

Vad som är obestridligt är att kriget, som har pågått i mer än tio år, redan har bidragit till att stärka och banalisera nationalistiska symboler och diskurser som tidigare var marginella. Krig

gör inte något samhälle bättre. Förhållandet mellan vapenleveranserna och stärkandet av extremhögern i Ukraina är dock omvänt proportionellt.

De vapen som skickas till Ukraina används först och främst för att försvara samhället som helhet mot en invasionsarmé. Ukrainas seger garanterar själva existensen av en stat där medborgarna fritt och demokratiskt kan välja sin framtid. Omvänt finns det inget som stärker högerextrema rörelser eller terroristorganisationer mer än en militär ockupation och det systematiska förtryck som följer med den.

Om Ukraina skulle få fred på Rysslands villkor – en gravarnas fred – är det faktiskt mer än troligt att de radikala grupperna, som kommer att dra nytta av frustrationen och känslan av orättvisa, snabbt skulle stärkas på de moderatas bekostnad.

Språkens roll (ukrainska och ryska) är mycket viktig för att förstå de (ofta konstlade) debatterna och argumenten. Kan du hjälpa oss med ett perspektiv på detta?

Det är klagörande att placera denna fråga i sitt historiska sammanhang. Sedan 1800-talet har den ryska staten försökt marginalisera det ukrainska språket genom att framställa det som en underlägsen variant av ryska. Den ryska eliten fruktade att ett erkännande av ett eget ukrainskt språk skulle hota enigheten i den nationalstat som de byggde upp. Under Sovjetunionen påbjöds ryskan som det enda legitima språket för modernitet och framsteg. Efter Ukrainas självständighet [1991] kvarstod denna språkliga hierarki.

Fram till 2014 såg man i storstäderna ner på dem som talade ukrainska, medan ryska fortfarande var förknippat med prestige. Så för ukrainarna är främjandet av ukrainska i det offentliga rummet i grund och botten inte en attack mot rysktalande, utan ett försök att rätta till århundraden av marginalisering. Att se detta som ett bevis på aggressiv nationalism är att bortse från det (post-)imperialistiska sammanhang som ligger till grund för denna utveckling. Detta är en kontext som ofta är osynlig för dem som tillhör nationer med en imperialistisk historia men inte kulturellt förtryckta grupper.

Så språkfrågan används som ett vapen?

Ja, det som är viktigt att inse är hur Ryssland har använt språkfrågan för att legitimera sin aggression mot Ukraina. År 2014, när Krim annekterades och kriget i Donbass inleddes, motiverade Kreml sitt agerande med att man ville skydda den rysktalande befolkningen, som påstods vara offer för ett ”språkligt folk mord”. Medan de ukrainska och ryska språken brukade samexistera tämligen fredligt i vardagen har denna användning av språkfrågan som ett vapen för politisk manipulation fördjupat motsättningarna.

Det är viktigt att betona att om man talar ryska i Ukraina betyder det inte att man är pro-rysk eller pro-Kreml. Vi bör undvika att blint anamma den berättelse som den ryska propagandan förmedlar, som gör allt den kan för att på alla möjliga sätt legitimera angreppen på demokratiska grannländers suveränitet.

Det var först i och med den ryska aggressionen 2014 som den ukrainska staten övergav status quo där man i stort sett undvikit inblandning i språkliga frågor. 2018 antog parlamentet en lag som kräver att ukrainska används i de flesta sammanhang av det offentliga livet, vilket innebär att stats tjänstemän och offentligt anställda måste kunna språket och använda det i sin kommunikation. Ukrainska blev också obligatoriskt i skolorna. Detta medförde inte nödvändigtvis radikala förändringar: många människor använde både ukrainska och ryska i sitt dagliga liv, för att inte tala om dem som talade en blandning av båda språken.

Verkligheten i Ukraina präglas av att vara språklig porös.

Kriget och de grymheter som ryssarna begått har lett till att många ukrainare numera bara talar ukrainska och ser med misstänksamhet på dem som fortsätter att tala ”ockupantens

språk”. Det är inte ovanligt att rysktalande överlevande från bombningarna anklagas för bristande patriotism av ukrainsktalande invånare i städer långt ifrån fronten. Det radikala avståndstagandet från det ryska språket, som inte var ett problem 2014, men som Putin använde för att legitimera militär aggression, har tio år senare blivit en självuppfyllande profetia.

Problemet för de rysktalande i Ukraina är att den stat som påstår sig skydda deras språk använder det för att sprida narrativ som förnekar Ukrainas rätt att existera. För närvarande har de rysktalande ingen talesperson som kan uttrycka deras erfarenheter utan att utnyttja dem för politiska syften. Om Ryssland inte utnyttjade språk och kultur som verktyg för expansion, och om närvaron av en rysktalande befolkning inte användes för att rättfärdiga politisk dominans och påföljande militär invasion, skulle samexistensen av dessa språk sannolikt inte innebära några större problem.

Samtidigt är Ukrainas självutnämnda intellektuella elit väldigt tillbakablickande och uppriktigt sagt löjeväckande när den försöker konstruera en nationell identitet i enlighet med 1800-talets normer. I själva verket är det omöjligt att få dagens ukrainska befolkning att passa in i något av de bakåtsträvande ramverk som erbjuds dem – den ukrainska etnolingvistiska nationalismen å ena sidan och den ryska imperialistiska nationalismen å den andra.

Före 2022 fanns det fortfarande en möjlighet att bygga en alternativ ryskspråkig kultur i Ukraina, en kultur som inte var infekterad av den ryska imperialistiska föreställningsvärlden och som inte var beroende av den ryska statens politiska prioriteringar. Invasionen har gjort detta projekt helt omöjligt. Putin borde förmodligen vara nöjd med detta: hans största rädsla är inte att Ukraina skall klippa alla band med ryssarna, utan snarare att Ukraina skall dela det ryska språket och samtidigt utveckla ett solitt demokratiskt politiskt system och därigenom smitta ryssarna med frihetens virus.

Europeiska unionen uppfattas ofta som i bästa fall ”omodern”, om inte ”nyliberal” och ”odemokratisk”, av vänstern och aktivister i Västeuropa. I Östeuropa däremot, oavsett om det gäller Moldavien, Rumänien, Ukraina eller Georgien, mobiliserar medborgarna bakom idén... Vad beror denna skillnad på? Vad representerar EU på den östra delen av kontinenten? Och i synnerhet i Ukraina?

Betraktat från insidan kan EU ses som ett projekt där marknadslogiken går före social rättvisa, där besluten ofta fattas bakom stängda dörrar och där intressena för ekonomiska stormakter som Tyskland prioriteras. I det sammanhanget är det inte förvånande att en del ser EU som ett hinder som man kan kasta åt sidan.

Men för europeiska länder utanför EU, och i synnerhet för Ukraina, representerar EU något annat. Framför allt representerar ”Europa” en strävan, idén om en framtid där rättsstatsprincipen, individuella friheter och en viss nivå av välstånd råder. Vad som är mindre uppenbart för västeuropéerna är att EU här representerar ett alternativ till en auktoritär och förtryckande modell, en modell som Ryssland med våld påtvingar sina grannar.

För EU-medborgarna är EU alltså först och främst ett ekonomiskt projekt. Men för dem som inte är EU-medborgare är EU framför allt ett kulturellt och civilisatoriskt projekt. Vare sig de beundrar eller hatar EU, betraktar dess anhängare och motståndare utanför unionen EU som en i första hand politisk kraft. Ryssland är dessutom tydligt i detta avseende – åtminstone sedan 2013 har man behandlat EU inte som en ekonomisk konkurrent, utan som en geopolitisk och ideologisk rival.

Denna dimension blev ännu tydligare 2014, då ukrainarna bokstavligen gav sina liv för att försvara sitt lands ”europeiska” framtid. Det var en handling som många européer betraktade

med oförståelse, till och med nedlåtenhet eller medlidande. Men för dessa demonstranter var ”Europa” inte ett ekonomiskt område, utan en symbol för värdighet och frihet.

Européerna anstränger sig för att inse att det faktiskt finns substans bakom idén om ett politiskt enat Europa, eftersom den verkar ha misskrediterats av den nyliberala politiken. Men som alla projekt som föds ur moderniteten bär Europeiska unionen på motsägelsefulla tendenser. För att tala med filosofen och ekonomen Cornelius Castoriadis bär Europeiska unionen inom sig både den obegränsade expansionen av rationellt världsherravälde, som tar sig uttryck i nyliberalism, och en potential för autonomi och politisk öppenhet, som tar sig uttryck i form av demokrati.

Vilken trend kommer att segra? Det beror på vilka politiska krafter som satsar på detta projekt. Men ett som är säkert är att om man överger idén om ett politiskt enat Europa, samtidigt som man på ett legitimt sätt bekämpar EU:s nyliberala politik, vore det att kasta ut barnet med badvattnet. Medan Europa invaggades i illusionen om en postnationell fred, om ett välstånd byggt på ryska kolväten och kinesiska varor, byggde eliterna i dessa länder upp arméer, resurser och framför allt förbittring. Och denna förbittring riktar sig just mot Europas demokratiska föreställningsvärld, inte mot dess ekonomiska liberalism.

Det kan tyckas paradoxalt...

Paradoxen är sorgligt nog logisk – det europeiska projektets demokratiska potential framstår som mer uppenbar från utifrån. Det är lite som med vacciner – ju mer effektiva de är, desto mer svartmålas de. I ett land som precis har infört vaccinationer, där barn dör av polio i stor skala, skulle en antivaccinationsrörelse framstå som absurd. På samma sätt framstår européer som lättvindigt överger tanken på europeisk enighet som naiva i ögonen på dem som står inför en armé som är fast besluten att förstöra den.

Med detta sagt låter sig de ukrainska vänsteraktivisterna inte luras av den ekonomiska verkligheten i Europa. De har till exempel noga observerat det som hänt i Grekland. Men ni måste förstå: Ukraina är redan ett mycket nyliberalt land, med rovgiriga eliter och osäker arbetslagstiftning. Inom vissa sektorer skulle EU-lagstiftningen i stort sett kunna avveckla det som återstår av det sociala skyddet. Men inom andra områden skulle den kunna medföra standarder och regleringar som inte existerar under den otyglade kapitalismen. Så det finns inga enkla svar.

Men för de allra flesta ukrainare är detaljerna inte så viktiga. ”Europa” representerar ett löfte om rättvisa, demokrati och frigörelse. Inför den ryska ockupationens avgrund klamrar sig ukrainarna – liksom georgierna – fast vid den enda alternativa politiska enhet som existerar på kontinenten.

Trump, Putin och kriget i Ukraina: Europas smärtsamma uppvaknande inför den globala fascismens uppmarsch

[Artikeln publicerad i *Voxeurop* 23/2 och *International Viewpoint* 27/2 2025]

Under de senaste veckorna, och i ännu högre grad under de senaste dagarna, verkar ett tillstånd av förlamning ha drabbat det europeiska politiska landskapet. Ändå har Trump, Putin och andra högerextrema ledare aldrig dolt sina ambitioner. De har öppet redovisat dem i årtal, utan att försöka dölja dem. Det måste sägas klart och tydligt: deras projekt är fascistiskt.

En fascistisk regim håller på att ta över USA. I Ryssland har den redan varit etablerad i tre år – en verklighet som många föredrog att förneka för att klamra sig fast vid illusionen om en

smidig återgång till det normala, till ett status quo som sågs som endast tillfälligt avbrutet av Rysslands krig mot Ukraina.

Samma status quo som gjorde det möjligt för Europeiska unionen – framför allt Tyskland – att fortsätta importera billiga ryska kolväten samtidigt som man exporterade avancerade produkter till Kina och USA. En värld så bekväm att ukrainarna med sitt envisa motstånd inte blev något annat än ett störande element. Om de bara kunnat accepterat att leva under ockupation av en regim som våldtar, dödar och torterar i massiv skala, hade kanske blomstringen kunnat fortsätta för evigt... En illusion lika naiv som den var cynisk.

Medan Västeuropa sköt upp sina försvarsinvesteringar använde Ryssland sina inkomster från energiproduktionen till att modernisera sin militära apparat. Annekteringen av Krim 2014 och de omfattande påverkansoperationerna i Europa – inklusive brott och mord – har i stort sett kunnat genomföras ostraffade. När Ryssland invaderade Ukraina 2022 kollapsade det europeiska system av välstånd och stabilitet som byggde på moralisk korruption.

Ändå klamrade sig de europeiska ledarna fast vid denna illusion, vilket begränsade deras förmåga att införa snabba och effektiva sanktioner mot Ryssland och fördröjde stödet till Ukraina vid ett kritiskt ögonblick – när det hade störst chans att förändra maktbalansen på slagfältet. Denna tvekan gjorde det möjligt för Ryssland att erövra territorium och stärka sina positioner, vilket gjorde Ukrainas motoffensiv betydligt mer kostsam.

Efter att ha fokuserat ansträngningarna på att blunda för verkligheten står vi nu förlamade inför en situation där alla våra referenspunkter har kollapsat inom loppet av några veckor. J.D. Vances tal i München är ett slående exempel på detta.

J.D. Vance gjorde fullständigt klart: hans fiende är inte Vladimir Putin, med vilken den tillträdande amerikanska administrationen delar många ideologiska drag. Hans verkliga fiende finns i Europa – det är alla de som motsätter sig den ordning som han försöker införa. Samme man som förespråkar att bygga murar för att hålla migranter borta vill också riva "barriärer" mot extremhögern i Europa. Som *Guardian* träffande beskrev det var det en uppmaning till populistiska högerkrafter att gripa makten i hela Europa, med löftet att den "nye sheriffen i stan" skulle hjälpa dem. Ingenting får stå i vägen för deras triumftåg.

Ändå finns det spärrar mot dessa angrepp på Europa. Den första försvarslinjen är det europeiska civilsamhället och dess demokratiska institutioner. Men det finns en annan skyddsmur: de miljontals ukrainare som under de senaste tre åren har kämpat för att stoppa den ryska fascismens uppmarsch.

Denna barriär kan kollapsa när som helst, medan Europa fortsätter titta på, nickar i passiv uppmuntran och vägrar inse att samma grumliga vatten redan sipprar in.

Attackerna mot migranter, institutionaliseringen av kvinnohat och homofobi, förnekandet av klimatförändringar, den hänsynslösa exploateringen av människor och natur, likvideringen av Ukraina, deporteringen av palestinier – detta är grundvalarna för den nya ordning som redan håller på att ta form. Vid det här laget borde detta stå klart som dagen: att överge offren för militär aggression – precis som vi har gjort med palestinierna och nu förbereder oss för att göra med ukrainarna – är detsamma som att ge autokraterna fria händer att ta makten med brutalt våld.

Detta är en enkel ekvation som varje förnuftig person borde kunna förstå. Desto mer förbryllande är det därför att Donald Trumps och hans regerings agerande uppenbarligen har chockat européerna. Han har trots allt upprepade gånger gjort klart att det är precis så han tänker agera. Det som verkligen förvånar är inte Trump själv, utan snarare européernas avsaknad av förberedelser och strategisk framsynthet.

De uttalanden som betonar det akuta behovet av att de europeiska länderna radikalt och snabbt ökar sina militära utgifter är tyvärr korrekta. Enligt *Financial Times* överträffar nu Rysslands militärutgifter samtliga europeiska länders sammanlagda försvarsbudgetar. År 2025 kommer Moskva att avsätta ännu mer till kriget – 7,5 procent av BNP, vilket motsvarar nästan 40 procent av statsbudgeten.

Detta är en av fördelarna som auktoritära regimer har jämfört med demokratier: de kan snabbt mobilisera mänskliga och ekonomiska resurser för krig och införa tvångsåtgärder utan fruktan för utbredd opposition. En auktoritär stat, vars befolkning genomsyras av en senkapitalistisk ideologi av cynism och individualism – vilket är fallet i Ryssland – kan driva denna logik ännu längre. Europa verkar dock inte inse en annan grundläggande realitet som gäller för auktoritära regimer: när en envåldshärskare väl har inlett ett expansionskrig kan han inte bara sluta. Regimens överlevnad blir oskiljaktigt knuten till kriget, som så småningom uppslukar hela maktstrukturen.

Europeiska ledare, exemplifierade av Emmanuel Macron och Olaf Scholz, som nu talar om det mycket påtagliga behovet av att stärka Europas försvar, är samma personer som banade väg för denna kris. De fördömer maktnissbruk på den internationella arenan samtidigt som de tolererar en darwinistisk logik i sina egna samhällen – och upprätthåller ett system där de mäktigaste fortsätter att kuva de mest utsatta. Denna motsägelse försvagar deras trovärdighet och underblåser den växande misstron mot demokratiska institutioner. Denna inkonsekvens skapar en grogrund för fascistiska rörelser, som utnyttjar dessa sprickor för att mobilisera en desillusionerad väljarkår.

Ökande ojämlikhet, en växande känsla av orättvisa och intrycket av en politisk elit som saknar koppling till verkligheten, försvagar deras legitimitet. Ett samhälle där man känner sig övergiven eller ignorerad kommer att få svårt att stödja internationella åtaganden, även när dessa syftar till att upprätthålla grundläggande principer som försvaret av rättigheter och suveränitet.

Populister utnyttjar detta missnöje genom att underblåsa uppfattningen att regeringarna offrar nationella intressen till förmån för påstått främmande ändamål, som att stödja Ukraina. Politiker som Jean-Luc Mélenchon i Frankrike och Sahra Wagenknecht i Tyskland fördömer sociala orättvisor samtidigt som de omfamnar den starkes rätt på den internationella arenan och rättfärdigar de kränkningar som begås av auktoritära regimer som Ryssland. Deras opportunistiska hållning, som drivs av förhoppningar om framgångar i valen, berövar deras retorik all trovärdighet. Men det är omöjligt att skilja social rättvisa på hemmaplan från ett lands internationella politik. Ett samhälle som tolererar eller till och med uppmuntrar cynism och förtryck på den globala arenan kommer oundvikligen att normalisera samma dynamik i sina interna sociala relationer – och vice versa.

Ett mer rättvist och väl sammanhållet samhälle är bättre rustat för att stödja internationella åtaganden och försvarsbudgetar – vars nödvändighet nu är obestridlig. En effektiv och angelägen omfördelningspolitik är avgörande för att återskapa medborgarnas förtroende. Det bistånd som de europeiska länderna kan bistå Ukraina med är således inte begränsat till militärt eller ekonomiskt stöd, utan hänger också på att de löser sin egen inre legitimitetskris. Men det måste upprepas om och om igen: det stöd som verkligen betyder något för varje ukrainare är det militära stödet. Det är det enskilt mest avgörande villkoret för Ukrainas överlevnad som samhälle, liksom för var och en av dess invånare.

Många, särskilt i Tyskland, uttrycker oro för de högerextremas inflytande i Ukraina. Men ingenting underblåser extremism mer än ett orättvist "fredsavtal" som påtvingas ett offer för aggression mot dess vilja. Inget tillstånd är mer radikaliserande än militär ockupation i kombination med systematiskt och brutalt förtryck. Om Ukraina tvingas acceptera en fred

dikterad av Ryssland kommer den ackumulerade frustrationen och orättvisan att fungera som bränsle för radikala rörelser, som kommer att frodas på bekostnad av moderata och progressiva krafter. Historien är fylld av exempel på påtvingade fredsavtal som har gett upphov till monster – terroristorganisationer som fötts ur förtvivlan och förbittring.

Trump förklarar öppet att han är villig att förhandla utan hänsyn till den ukrainska regeringen eller folket. På så sätt anpassar han sig helt till Kremles agenda och legitimerar retroaktivt den ryska aggressionen. Ännu värre är att han sänder ett mycket farligt budskap genom att vägra att kalla denna invasion för vad den verkligen är – ett olagligt angreppskrig som åtföljts av flagranta brott mot internationell rätt och dokumenterade krigsförbrytelser. Han uppmuntrar uppfattningen att en sådan expansionistisk politik inte bara kan tolereras utan till och med bör belönas. Taiwan, Filippinerna, de baltiska staterna, Moldavien och Armenien måste nu förbereda sig på att bli nästa på listan. Här är det absolut nödvändigt att inta en fast och otvetydig hållning: inga förhandlingar kan äga rum på bekostnad av det ukrainska folket, och ännu mindre utan dess samtycke.

Tiden för gnäll är över. Nu är det dags att agera. För en dag, när dammet lagt sig och dimman lättat, kommer vi oundvikligen att fråga oss själva med fasa: hur kunde vi vara så passiva, så blinda, så likgiltiga inför denna annalkande katastrof?

Båda artiklarna översatta från engelska: Jan Czajkowski